

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Regia Via Crvcis

Haeften, Benedictus van

Antverpiæ, 1635

Cap. III. Crvx oculos mentémque aperit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46093)

CAPVT III.

CRVX oculos mentemque aperit.

Sola vexatio intellectum dabit auditui.

Isa. 28, 19.

Bos ego, corpus ager, CRVX stiva, colonus
IESVS.

Prò quantos fructus, si bona terra, feret!

OLITVM CRVCIS iter cum Christo suo Staurophila carpebat: accidit autem vt campum quemdam, in quo agricolæ terram aratro subigebant, transfirent. Hic oculorum curiositati non nihil indulgens Staurophila, boues arantes, colonos stiuam tenentes defixius considerabat. Christus ab hoc spectaculo ad interiora eam suauiter reuocans, Vt, inquit, placet tibi hæc aratio, quam non indiligenter videris attendere? Sensit illa, emissitios oculos in se notari: pudore proinde suffusa, hiscere non audebat. At benignissimus IESVS modicam hanc noxam dissimulandam potiùs quàm perstringendam ratus, Præbet, inquit, & hoc rusticanum opus, quod te in VIA CRVCIS erudiat; nec frustra illud occurrisse arbitre-

V 5

ris.

Sola vexatio intellectum dabit
auditui. *Isaie 28, 19.*

*Bos ego, corpus ager, CRVX stiuua, colonus IESVS.
Prô! quantos fructus, si bona terra, feret.*

ris. Quid enim similius CRVCI quàm aratrum? nam bonus agricola cùm parat terræ solum vertere, non nisi per signum CRVCIS id facere conatur. Dum enim aratro dentale subijcit, affigit aures, stiuam inserit, figuram CRVCIS imitatur. Atque hinc non difficulter elicies quid in arcano sensu sit aratrum ducere; id enim aliud non est, quàm quasi quodam compunctionis instrumento, ligno, & ferro Dominicæ Passionis, duritiem sui cordis atterere, atque ad proferendos bonorum operum fructus aperire. Est, inquam, vomere CRVCIS terram subiecti exterioris edomare. Nam quemadmodum terra opus habet ut aretur & proscindatur, ita anima fidelis, pro ligone indiget tentationibus & afflictionibus, ne producat malas herbas, ut eius emolliatur durities, ne nimium efferatur & exiliat. CRVX igitur aratrum est, ager ipse homo, agricola Pater cælestis.

Vixdum capio, inquiebat Staurophila, quid ex aratri huius ductu sperandum commodi. Quamquam enim CRVCES & afflictiones vomeris instar hominem totum conscindant, quorsum id tamen fiat, aut quo fructu, non vsquequaque intelligo. Scio autem, quòd qui arat, in spe fructus percipiendi debeat arare. Dicam apertius, inquiebat Christus. Vt aratrum terram aperit, & suscipiendo

Maxim.
Taurin. de
Cruce Do-
mini Ho-
mil. 2.

Esda c. 41.
in Luc.

Faustus
Rhegiens.
Epist. 2.
Tom. 3.
Biblioth.
PP.
Chrysoft.
Tom. 1. in
Psal. 125.

1. Corinth.
9, 10.

piendo femini præparat; non secus CRVX
& tribulatio cor referat, ad semen diuini
verbi excipiendum, & ad eius veritatem ag-
noscendam aptum reddit. Quod enim in
prosperitate homines ignorant, id in aduer-
sitate vel serò tandem cognoscunt. An non

Isaia 28,
19.

legisti, *Vexatio intellectum dabit auditui? Vel-*
licat enim surdascentem aurem CRVX, vt
velit nolit attendere cogatur. Prosperitas ve-
rò stultorum aggrauat & obturat aures, vt
audire nequeant. Appositè igitur de Deo

Iob 36, 15.

scriptum: *Eripiet de angustia suâ pauperem,*
& reuelabit in tribulatione aurem eius. Quid
autem est *aurem in tribulatione reuelare,* nisi

Gregor.
l. 26. Mo-
ral. cap. 23.

auditum cordis verberum plagis aperire? Cùm
enim præcepta despiciamus, piâ districtione no-
biscum agitur, vt flagella timeamus. Aurem
itaque cordis tribulatio aperit, quam sæpè hu-
ius mundi prosperitas claudit.

Tandem, inquiebat Staurophila, capere
videor, quod antea ignorabam; nempe hoc
est quod vulgò dici solet, Παθήματα, μαθή-
ματα. *Nocumenta, documenta.* Vnde Cræsus
Cyro dicebat: *Etsi molestiam mihi calamita-*
tes meæ attulerint, eadem tamen mihi doctri-
næ loco fuerunt.

Herod. l. 1.

Felices porrò illi, subijciebat Christus, qui
hanc è CRVCE Philosophiam hauriunt! &
ad paternas Dei castigationes oculos ape-
rientes,

rientes, vitam emendant. Raphaëlis monitione edoctus Tobias imposito felle, patris sui oculos serenavit: & in Euangelio legis, luto cæcum à natiuitate fuisse illuminatum. Quid hoc aliud innuit, quàm aduersitatibus & rebus naturâ contrariis mentis lumen restitui? Hoc est ergo CRUCEM illuminare, vexationem dare intellectum auditui. Fatetur de se id Regius Vates. *Conuersus, ait, sum in ærumnâ meâ, dum configitur spina. Benè enim confixus est, qui conuersus exinde est; benè pungitur, quisquis compungitur. Multi cum sentiunt spinam, corrigunt culpam.* Vis aliud exemplum? Magnus ille Babylonis Rex Nabuchodonosor Deum non cognoscebat cum diceret: *Nõne hæc est Babylon magna, quam ego ædificauit in domum regni, in robore fortitudinis meæ, & in gloriâ decoris mei? At postquam ab hominibus eiectus, cum bestiis & feris habitauit, fœnum vt bõs comedit, & rore cæli corpus eius infectum est; tunc tandem oculos ad cælum leuauit, tunc sensus illi redditus, tunc benedixit Altissimo, & agnouit quia non est qui resistat manui eius. Impius Manassès & idololatra seëtabatur aurguria, obseruabat somnia, maleficis artibus inseruiebat, multaq; mala operatus fuerat coram Domino, vt irritaret eum: postquam verò captus & vinculus catenis atque compedibus*

Tob. 11,

13.

Ioan. 9, 6.
& seq.

Psal. 31, 4.

Bernard.

Serm. 48.
in Cant.

Dan. 4, 27

2. Paralip.

c. 33. vsque
ad v. 12.

du-

ductus est in Babylonem, tunc orauit Dominum Deum suum, & egit pœnitentiam valdè Deo patrum suorum. Tunc cognouit quòd Dominus ipse esset Deus. Prodigus ille adolescens in se reuersus non est, nisi postquam cœpit egere, filiquas cum pœrcis vorare, & tantum non fame perire; ita multi benè facere nesciunt, nisi malè illis fiat: malè agunt, nisi malè cum eis agatur.

Baron.
an. Christi
602.

Cedren. in
Annalib.

Psal. 118,
137.

Næ ille felix dicendus, aiebat Staurophila, cui percutiendo aperiuntur oculi, si antea non videbat. Beatus ille, qui aduersitate illud cognoscit, sine cuius notitia cælo exularet. Aperuit ita oculos, aiebat Christus, Mauritius Imperator, qui immemor Dei vixit, cum millia aiquot innocentium Christianorum à barbaro immanissimè cædi passus est, quos minimo pretio redimere licuisset. At cum ex variis prædictionibus & visionibus manum Domini ad vlciscendum agnouit, specimen edidit probatissimi Christiani, conficiens sibi è calice iræ Dei poculum medicina, quod sibi prodesset ad peccatorum purgationem, & perferendam salutem. Ante oculos enim eius, iussu Phocæ Imperatoris, necati sunt quinque eius filij. Tum ille compunctus, altâ philosophiâ dixisse fertur: Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum. Tandem & ipse Mauritius ultimo loco occisus est, cum se casu superiore in omni-

omnibus demonstrasset. Utinam, inquiebat Staurophila, ita scaperent homines, ac intelligerent, ideò mala aut permitti aut immitti à Deo, vt mali esse definant! sed *obscuratum Rom. 1, 21*
est insipiens cor eorum; non norunt hæc bona ex iis, quæ mala ipsi vocant aut putant, elicere. Tuâ autem Domine prouidentia etiam hæc talia ad eorum salutem ordinat.

Hoc est, aiebat Christus, *diligentibus Deum Rom. 8, 28*
omnia cooperantur in bonum. Ideò siquidem permittuntur etiam bonis accidere mala, ne summum bonum malè deserant, sed ad illud in malis potius recurrant. *Matrum plurima Chrysoft.*
cùm nihil obsecrando proficere se viderint, lar- l. 1. de Pro-
uas quasdam, horrorisq; stigmata parant, atque uid. Dei.
ita pueros ad reditum impellunt; persuadentq;
ad se iterùm recurrere. Idem & hominibus contingit: quando enim malignus ille dæmon eos perterret, quando ingruit aliqua CRUX vel affactio, tunc frugi efficiuntur; tunc seip-
 sos agnoscunt, tunc ad Deum omni studio re-
 currunt.

Auxilium de tribulatione. Psal. 107, 13.

*Tuta salutifere miseram CRVCIS anchora firmet,
Tota vel equoreis naufraga mergor aquis.*